

Emigracija

Tai tema, kuri sukelia Lietuvoje daugiau politinių aistrų, nei naujos atominės elektrinės statyba. Iš tiesų pagal žmonių išvykstančių ieškoti laimės kitur skaičių, esam vieni iš Europos sąjungos lyderių. Ir vėl. Pagal savižudybių skaičių, smurtinių mirčių, alkoholio suvartojimo ir dar galima priskaičiuoti nemažai sričių su neigiama etikete, kur savo šalį pamatyti lyderiaujančių gretose. Tai iš tiesų liūdina ir verčia savęs klausti, kas yra? Gal mes kokie nenormalūs? Gal valdžia pas mus iš tiesų nevykėliai? Kodėl taip neišsina sugyventi vieni su kitais, kad reikia gerti, žudyti, bėgti iš šalies?

Taip kai pažiūri į tai kas tave supa iš šalies, neretai pasidaro liūdna. Liūdna dėl žmonių, kurie nebeturi vilties gyventi geriau, laimingiau. Vilnius, o ir kiti didmiesčiai, neapdairiam stebėtoju užliūliuoja akis, jie dūzgia, juda, stiebiasi aukštyn, modernėja. Tačiau tereikia pavažiuoti šiek tiek į šalį ir vaizdas iš kart tampa kitoks – apžėlusios pievos, ištuštėję kaimai, vidury dienos šlitinėjantys girtuoklėliai. Kas nutiko, kad didelė dalis žmonių prarado viltį? Tai žinoma sudėtingas klausimas į kurį nėra vieno paprasto atsakymo. Be abejo gilų pėdsaką paliko sovietmetis, visais įmanomais būdais, tiek ginklu, kolektyvizacija, tiek buteliu, kitaminčių persekiojimu, bandęs palaužti tautos stuburą. Ir pavyko. Ačiū dievui, ne visai. Be abejo, perėjimas prie kapitalizmo taip pat buvo teikiantis nedaug džiaugsmo. Skausminga, politikų rietenos ir neišmanymas, „prichvatizacijos“ ir pan. Kaip dažnai galima iš senų žmonių išgirsti: „ne tokią laisvą Lietuvą įsivaizdavom“. Be abejo tas kartėlis, apmaudas dėl ne visai sėkmingai susiklosčiusių asmeninių gyvenimų, turi tendencija plisti kaip vėžys. Jei savo aplinkoje vaikas nuolat girdi kaip čia viskas juoda, blogai, supuvę, natūralu kad suaugęs norės kuo greičiau kelti sparnus ir dingti. Jei iš buvusio kaimyno ateina žinios kiek daug jis uždirba savo naujame darbe Airijoje, o čia dirbant mokytoja, slaugytoju, ar pan., gali vos galą su galu sudurti, natūralu kad kyla pavydas ir pyktis ant tų kurie žadėjo, kad gyvensim geriau, bet to nesijaučia.

Neneigsiu, ir man kartais pagalvojus apie tai kas vyksta Lietuvoje būna ir liūdna, ir pikta. Vis pasiklausau, kaip estams gerai sekasi ir užkyla pavydas, o kodėl pas mus taip negali būti? Bet turiu gelbėjimosi ratą, kuris padeda nenugrimzti į neviltį. Tai posakis: „gali matyti arba pustuštę stiklinę, arba puspilnę“. Nuo to kaip ją įvardinsi vandens kiekis nepasikeis. Tačiau kai kas keičiasi. Kai mes į gyvenimą žiūrim per deficitinę prizmę, visuomet atrasim tai ko mums trūksta, kas blogai, kas galėtų būti kitaip. Iš esmės tai ką stebėsime ir sakysime bus objektyvu, tačiau tai didele psichologine našta slėgs mūsų pečius. Iš tiesų daug neigiamo yra aplinkui. Bet ar turėtume mes ką atsakyti skurstančiam Gvatemalos ar Mozambiko gyventojui, kuris gal turi kokia ožką ar dvi, ir penkis vaikus kuriuos turi išmaitinti. Ir šypsena veide. Taip jis neneigia kad sunku, kad trūksta maisto, vandens ar pan. Bet na... jis pradės mums vardinti tai, kas jam teikia džiaugsmą, pvz, šeimą, ar pan. Tyrimais nustatyta, kad laimės indeksas (subjektyvus laimės išgyvenimo dydis) nėra tiesiogiai susijęs su materialine gerove. Dar kad daug turi, nereiškia, kad būsi laimingas. Ar galėtume mes pažiūrėt tam žmogui iš Gvatemalos į akis su savo skundu kaip pas mus blogai.

Tikrai nesinori kad tai taptų pro propagandinis straipsnis, ant kurio galima būtų klijuoti pavadinimą „Lietuvi, nevažiuk“, „Lietuvi, sugrižk“. Tikrai kiekvienas yra laisvas rinktis kur ir kaip nori kurti savo asmeninę laisvę, tuo labiau šiame globaliame kosmopolitiškame pasaulyje. Vienas iš dalykų, dėl kurių gerbiu emigrantus, kad jie akivaizdžiai prisiima atsakomybę už savo ateitį, „ima gyvenimą į savo rankas“, vietoj to kad dūsautų kaip blogai, ima ir kažką daro.

Žinoma, liūdna, kad tai daroma svečioje šalyje. Tikrai nemanau, kad Lietuva tokia beviltiška, kad čia nieko neišeitų pasiekti veikliam žmogui, pakeisti dabartinę Lietuvą į geresnę. „Būk pokytis kurį nori matyti“. Juk esame turtingi savo šaknimis, savo istorija. Ne viena tauta, patyrusi tiek karų, prievartinės asimiliacijos ir pan. išnyko iš žemėlapių. O mes? Nuo trylikto amžiaus: kryžiuočiai, kalavijuočiai, krymo totoriai. Po to karai su carine Rusija, Švedija. Padalinimas. Carinės Rusijos spauda. Sukilimai, spaudos panaikinimas. Pirmas pasaulinis karas – vokiečiai, po to rusai, tada konfliktas su lenkais. Antras pasaulinis karas. Skerdynės. Sovietų okupacija (dėl partizaninio judėjimo karo stovis šalyje panaikintas praėjus beveik dešimt metų nuo oficialios karo pabaigos).

Užsispyrę karštakošiai. Kitaip ir nepavadinsi. Matyt turim kažkokį išlikimo geną. Tikiuosi kad artimiausiu metu ir neišnyksim.

Psichologas Mykolas Valainis

VšĮ Vilniaus psichoterapijos ir psichoanalizės centras

Latvių g. 19a-7, Vilnius

Mob. 8652 11 903,

Tel. 8 5 272 74 09

Faks. 8 5 27 27 409

El.p. info@vppc.lt,

Skype: vppcentras

www.vppc.lt

Ažuolyno g. 5A, Vilnius

Mob. 8 652 80 503

Tel. (8 5) 260 76 36

Faks.(8 5) 2362206

El. p. vilnius@vppc.lt